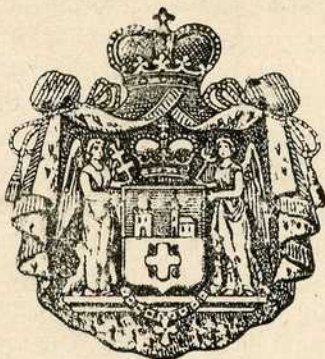


СРПСКИ СИОН

Год. XI



Број 26

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ

ВЛАСНИК

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије

УРЕДНИК

Протопрезвитер Јован Јеремић

У Ср. Карловцима у недељу 1. јулија 1901

Одломци из учења о молитви

познатог и уваженога великога молитво-
слова о. Јована Кронштатскога.

V.

Уз истиниту молитву мора бити вера, нада и љубав. Веруј у Бога као виновника свега, што постоји; уздај се у Њ' у свему као у предоброга и љуби Га од свег срца, да Му одговориш на Његову бескрајну љубав према нама „*такъ той перѣкъ возлюбилъ естъ насъ*“.

Пре молитве измери ступањ своје вере и ако ју нађеш dostatном, живом, тврдом, не-постидном, — ступај смело к Престолу Благодати, да примиш милост... Жива вера нужна је за молитву као упориште за мисли и језик, да не би ђаво кад се поткраде у мисли, развијао их и против твоје воље оставио те постиђеним без сваке мисли и речи.

Молећи се ја верујем, да има Бога, пред ким слажем молитву; има Свемогући, који на длану своје држи све створено, који је дао створењима својима разне гласове, да би унутарње општили међу собом, а самеоме Њему не треба никаквога гласа. Ја сам уверен, да молитва моја допире до Њега или тачније да кажем, она управ из срца прелази у Његове уши. —

Тако се преписка међу рођацима, који су један од другога далеко, оснива на вери. Они су уверени, кад пишу, да јесу и да живе она лица, којима пишу; надају се, да ће писмена реч доћи до тих и произвести у души њиховој одговарајуће писму преставе, мисли, осећаје; и они ће одговорити на писмо према његовом садржају. Тако и у животу ми се руководимо у многومه вером и надом; тим више обзиром на свет духовни морамо ићи вером, а не гледањем.

Са живом и јасно видећом вером у Господа треба се пре свега забавити: представи Га живо пред собом и у себи и онда, што хоћеш, проси у име Исуса Христа у Духа Св. и даће ти се. Проси просто, ништа не сумњајући; онда ће бити за тебе све Бог твој, који за тренутак чини велика и чудна дела.

Не сме ни за једну минуту бити у срцу тајне сумње или тајне мисли, као да нас Бог не слуша; него целе молитве душа треба да преставља Бога пред собом и да говори с Њим као са Царем.

Треба још имати тако тврду и непоколебиву веру, да би сумња у ма шта била посао тежак па и немогућан; а за то треба имати у срцу као урезане речи: *у Бога вса воз-*

можна сѣтъ“. Ако ја — немоћан човек, кад зажелиш да учиним ма штогод, што лежи у области моје моћи, то учиним, — зар Све-могући неће учинити свега, што само усхте?! **Богъ нашъ на неbesи њ не земли, вса ѣлика восхотѣ сотвори** (Ψ. 113—11). —

Кад човек каткад каже само две речи, да буде ово или оно, па то буде, ако и не на једном, а оно за неко време; зар неће бити на једном учињено све, што заповеди реч Творца? **Той рече и виша, повелѣ њ создашася** (Ψ. 148. 5.). — Кад лекар оживи каткада полумртвога, што зна свој посао и што је вешто и сигурно деловао на узрок болести; зар неће Створитељ лекара и лечења излечити једном вољом и речју свакојаке болести? Зар Створитељ неће дигнути и мртваца једном речју својом? Прославимо Га ми маловерни и реџимо Му од срца: све је могуће Теби Госпoде, ништа није Теби немогуће. **Аминъ**.

Помисли, ако пушташ речи без вере, не осећајући моћи њихове, као љуску без јадра, оне ће се теби и вратити празне. Семе посејеш, и цео ти клас донесе, и што је боље, плодније семе, тим је клас обилнији. Што искреније, срдачније будеш говорио сваку реч молитве, тим ће више плода бити од молитве: свака реч, као зрнце, донеће ти плод духовни, као зрели клас. —

А ако хоћеш, да би Господ што твојој молитви веровао, гледај да будеш од свега срца искрен, истинит и поверљив с људима; онда ће ти Господ дати истинитост и искрену веру обзиром на Њега. Он тешко прима у молитви онога, који није искрен са људима.

На вери у доброту и дарежљивост Божју оснива се наша нада, да ћемо получити оно, што молимо у молитви. По томе, ако хоћеш да молитвом испросиш себи ма каква добра од Бога, спреми се пре молитве за несумњиву и чврсту веру и употреби за времена средства против сумњања и неверства. Зло је, ако ти за време молитве изнемогне срце у вери и не остане у њој; онда не мисли, да ћеш получити оно, за што си молио Бога, јер си увредио Бога; онеме, који се руга, Бог не даје Својих дарова! Нека проси сваки човек са вером ништа не сумњајући — говори апостол Јаков: нека не мисли онај, који сумња, да ће што од Бога добити! **„Авжъ двоедшенихъ нестроенихъ во кѣкѣхъ пѣтехъ своихъ“** (Јак. I., 7—8.). —

Нада у молитви састоји се у томе, да се са вером у присутност Божју са страхом Божјим изговарају прошења, благодарења и славословља, а да се ни мало не сумња у њихово испуњење и да се човек ни мало не узнемирује; него да буде потпуно уверен, да их је Господ чуо и примио у пренебесни и мислени Свој жртвеник, и по жељи срца нашега као свемогући, преблаги и премудри даће оно, што се проси, па још и више, не гледајући на то, колико ми просимо. —

Ако посумњаш у извршење и испуњење речи молитвене, помисли, да је природа речи — извршивост, фактичност, и да Дух Св., који нас учи молити се о чем било као што треба, јест и називље се Сам Извршитељ! Он и извршује нашу молитву! Сети се, да је реч моћ... у Бога речено је, све је могуће, што рече“ (Лука I. 37.) Реч господња не враћа се Њему празна, него попут кише или снега напада земљу срцаца наших и даје семе сејачу!.. И за људе говоре: у њега је необична моћ говора. Видиш, да је реч моћ, дух, живот! Што се тиче испуњења онога, што ти просиш од Бога, тако веруј: као што је теби лако изговарати речи, дисати и хватати, да је тако Господу лако и несравњиво лакше испунити сваку реч твоју.

Веруј, да сједињујући се с Господом у молитви постајеш један дух с Њим“ (I. Кор. 6, 17.); а Бог је свемогућ; и ти по мери твоје пријемчивости, по мери вере, постаћеш учасник Његова свемогућства. Ти само говори с вером, а испуњење речи није твоја брига, него Духа св. Помисли и о томе, како и ти, и ако си злочест и тврдица, и ниси богат и ниси свемогућан, па дајеш онима, који требају, кад те просе, или шта више и пре прошње њихове дајеш знајући само за њихову нужду, — колико ће више Отац ваш небесни, преблаги, пребогати, премудри и свемогући, дати добра онима, који Га моле (Мат. 7. 11.). —

Све, рекао је Господ, што узинтете у молитви верујући, добићете (Мат. 21. 22.). — Ако имате веру и непосумњате, горе можете премештати (Мат. 21. 21.). — По вери вашој нека вам буде (Мат. 9. 30.). — Ако можеш што веровати: све је могуће онеме, који верује. (Марк. 9. 23.). Кад нам је Бог даровао биће, кад нам је после, кад смо от-

пали од Њега и из живота упали у смрт, Он даровао за препорођење за повратак у живот, Сина Свога, — то како су малена сва друга добра, која ми од Њега молимо у молитви, да би нам их, ако су нам врло нужна, на прву искрену реч вере даровао; и како се ми неможемо извинити, кал сумњамо у молитви, да ћемо их од Бога добити?! — За то у молитви не дај Богу никаква труда за испуњење твоје молитве; него речи, које изражавају твоје молбе и нужде, сматрај за испуњење онога, што молиш — за само дело — и веруј, да имаш већ прави залог за получење онога, што молиш, у самим речима, којима молиш. —

(Срвишаће се.)

Ориген као проповедник.*

Говорити о проповедничком раду и заслугама Оригеновим за процват хришћанске проповеди, немогуће је, а да у кратким цртама не осврнемо се на стање црквене проповеди у времену, које је његову раду претходило. То нам је потребно с једне стране, да видимо под каквим се је приликама и према којим узорима развијао Оригенов проповеднички таленат, а с друге стране, да видимо, што је дух његов створио у проповеди бољег и савршенијег од пређашњих проповеди, због чега је стекао трајну славу у књижевности црквеној и назван оцем хришћанског проповедништва.

Од првог почетка до данас у цркви хришћанској била је проповед на само саставни део богослужења, него такођер и најприличније средство, којим се је ширила наука Христова, којим се је одбијао нападај противника Христових од Хришћана, а уједно беше и за називање срцаца хришћанских проповед од велике важности и користи.

Као свака наука тако је и проповед прошла кроз разне фазе свога развитка, од којих је онајзначајнија проповед трећег века, што она чини прелаз од начина проповедања по надахнућу и без претходног спремања за проповедање новом савршенијем проповедању, које је тражило од проповедника, да проповеда реч Божју држећи се у томе строго текста Св. Писма, а настојећи при томе, да мисли буду изложене у некој системи. Излагати проповеди

у системи могло се је само са претходном штурдијом и изучавањем садржине св. писма. То изучавање беше узроком, да су се почеле развијати и друге богословске науке, чиме је проповед добила већу вредност због јасноће протумачених и богословском науком расветљених места у Св. Писму.

Трећи век, у коме се ова знаменита промена у проповеди догодила, усредсређен је у једном једином лицу, пошто се од других врло мало сачувало богослужбених проповеди, које управо са својим радом испуњава доба трећег века, и због чега се остали проповедници групују око њега, као око свога средишта. То средиште јесте велики учитељ црквени Ориген, који је међу проповедницима свога времена не само најоригиналнија, најзанимљивија и најзнатнија појава у црквеној књизи, него је уједно својим радом таква улицаја на потомство имао, да се даљи развитак науке и проповеди носи у свему видну белегу његова духа. Узрок што се његов велики таленат свестрано развио, може се највише приписати сретним приликама, у којима се је црква налазила, а то је време, кад су на истоку развиле се катехетичне школе, у којима су ревни поборници Хришћанства поучавали омладину у духу хришћанске науке. У то доба пада и живот славног Оригена, о чијем ћемо раду и животу, да говоримо и да се опширније позабавимо.

Ориген се је родио 185 год. у Александрији као син хришћанских родитеља. Његов отац Леонида посвети велику пажњу његову васпитању у хришћанском духу, а такођер се је бринуо, да му се син извезба и стече знања и у профаним знаностима. Из малена показаваше велику склоност учењу, и пажњу за истином тражећи, да му се разјасне нека неразумљивија места из св. писма. Кад је год. 202. за гоњења Септимија Севера његов отац мученичком смрћу за Христа умро, беше Ориген тако одушевљен за Христа, да се је хтео сам пријавити да га муче, од чега га ја мати једва задржала. После споменутог догађаја настојаше Ориген још већим жаром, да се усаврши у хришћанској науци и пошто је као приватан човек имао већ пре много ученика, који доцније постадоше значајни учитељи цркве, постави га епископ Александријски Димитрије за катихету школе и цркве у Александрији. Број ученика његових брзо порасте и он мораде саставити још један

* По обећању доносимо ову радњу што ју је израдио упокојени Тома Т. Суша као богослов IV. год. Ур.

припремни течај, кога повери своје другу Ираклу, а сам за себе задржи виши течај, у коме предаваше уз филозофију и вишу богословију.

Ориген беше створен за учитеља. Према пре беше стекао силно искуство, поучавајући своје ученике у граматичи, посвети се он сада са свим поучавању катехумена. При томе поступаше према самом себи врло строго, ограничавајући своје потребе на најмању меру. Бринући се са напредак своје школе, не заборава он ни своје властито усавршавање. Он се одаде на изучавање филозофских штудија слушајући од најглавовитијег Новолатоника његова града, Амонија Сака филозофске доктрине, а уједно са највећим жаром пригрли и изучавање Св. Писма, због кога научи на брзо и јеврејски језик. Ова знаменита делатност Оригенова би прекинута путовањем његовим у Рим и Аравију. Кад је 215. и 216. под царем Каракалом настало гоњење у александријској општини, поврати се он у Александрију, а за тим оде у Палестину, где буде врло љубазно примљен од својих пријатеља, епископа у Ђесарији Теоктиста и Александра у Јерусалиму. Они су му дозвољавали, да проповеда у њиховим општинама, што беше криво његовом епископу у Александрији Димитрију. Одзивајући се његову позиву отвори поново своју катехетичку школу, коју на брзо остави, пошто га је као славног учитеља позвала к себи мати цара Александра Севера у Антиохију, Јулија Мама на дуже време. Из Антиохије путовао је Ориген и у Грчку сигурно, да упозна разне јеретичке заблуде и да се бори против њих. Пре поласка на пут и Грчку би Ориген произведен од оба своја пријатеља епископа за презвитера, што је тако разједило александријскога епископа Димитрија, да је сазвао синод и прогласио посвећење Оригеново неваљалим. После овога догађаја, који се је догодио из личне мржње и зависти, а не из љубави према реду и слози у цркви, окрене Ориген леђа Александрији сасви и пресели се у Ђесарију Палестинску, где је развио своју књижевну делатност на корист цркве хришћанске у свим гранама богословске науке. Као и у Александрији не престаде он, да мисли о будућој хришћанској омладини, него отвори поново у Ђесарији богословску школу, која се брзо испуни са слушаоцима из свију страна света,

од којих нам је споменути многозаслужног оца и пастира цркве св. Григорија Чудотворца, који у својим некојим беседама хвали поступак и начин обучавања код Оригена. И ово сјајно доба делатности овога човека би прекинута и заустављено због нових неприлика за хришћанску цркву, а то је било гоњење Максимново од 236—38.

Кад је после гоњења настало мирно доба, разви Ориген свој рад на пољу хришћанске апологетике и доврши своје епохално дело против Целза у осам књига (*Περὶ Κελσόν*). Ни ово доба не прође у миру због жестоког гоњења Децијева, у коме је страдао и Ориген. Он би ухваћен, окован и највећим мукама мучен. Доцније би пуштен на слободу, али не живљаше дуго иза гоњења, јер умре 254. у седамдесетој години свога живота у Тиру, где је и покопан био.

Ориген припада најважнијим особама и највећим учитељима цркве свију векова. Он је уједно и величина такве врсте, којој су се многи дивили али коју су врло жестоко и нападали. Врло лепо га кадактерисхе у томе Вићентије Лирицки *Commonit* 23. кад вели: „Пре би дан ишчезао, него што би ја могао, да избројим све оно, што је одлично на оном човеку само у најнезнатнијим деловима“. Ипак рад Оригенов није послужио на славу вере и цркве, него је био и узроком великих заплета и искушења за њу. Беше наиме у то и доцније доба људи, који су ценећи и уздижући знање Оригеново и његов авторитет у цркви, волели више да буду на кривом путу са Оригеном, него са другим на правом путу. Рад Оригенов на богословској науци, његово одушевљење према Јеванђељу, његов широки поглед на Хришћанство и примена истога на прилике у свету, све је то било узроком да су се дивили његовим делима и сматрали их непогрешивима, бранећи често пута и његове заблуде. Ма да Ориген има у својим списима таквих назора, које је хришћанска црква осудила, ипак не можемо ми зато, да њега сматрамо за јеретика и да маловажавамо његов многостручни и значајни рад по цркви. Цело доба његова живота поживео је он у духу хришћанском старајући се, да умом својим допринесе, да се божанске истине још јасније открију у души човековој, и да Хришћанство на тај начин постигне лакше своју мету у свету.

Оригенов књижевни рад јесте врло опсежан и врло различит и односи се на различите пределе богословскога мишљења. Управо због тога се може потпуним правом назвати оцем хришћанске знаоли и оснивачем богословја. Стари броје његове списе на хиљаде, али до нас је дошло само мали део и тај није већим делом у изворном језику и првобитном саставу. Ови његови списи обрађују критику текста Св. Писма, говоре о начинима тумачења Св. Писма, неки се тиче апологетике и догматике. Знаменит му је рад и на омилијима црквеним и остао је сачуван приличан број од истих. Пошто је сврха наше теме, да се позабави са том страном рада овога великог и ревносног хришћанског научењака, настојаћемо, да својој теми одговоримо проучавајући сачуване омилије његове и упоређујући их са оним, што је пре њега урађено на том пољу.

(Наставиће се)

Освећење обновљенога храма светитеља

О. Николаја Манастира Гргетега.

Ш.

Многи, који је био у друштву званица и гостију нови познаник архимандрита Иларијона Руварца, потајно је стрепио од оне његове развикане бујне и жестоке нарави, а на доглед ручку зоволике многе и одличне госте. Но ја који познајем архимандрита Иларијона од свога детињства, који сам био узањ у најрадоснијим, најтужнијим па и у најтесним часовима живота његова — знам врло добро, да је то, што људи мисле да је у оцу Иларијону бујно и жестоко — све само привидно, да је то као оно када ведро небо о тихој летњој вечери загрми и почне да сева — на сушу! Архимандрит Иларион је човек добра, нежна, племенита срца, болећив и милостив као ретко ко — а мило му је да кашто буде и Jupiter tonans, јер зна, да га се нико у овоме грешном свету не боји него да свако воли. Што бијасмо ближе ручку, био је и архимандрит Иларијон све то ведрји и милији. Види му се по оном његовом високом, ведром челу, из оних доброћудних дубоких очију, које

се силе да буду строге али не могу, да ће данас из домаћинских уста потећи речи топле, миле, које ће својом духовитошћу све госте раздрагати, свечапо расположење свију учесника ове светковине узвисити и утврдити.

Било је равно 2 сата по подне, кад откуцну оно звонце што виси крај врата манастирске трапезарије, а које у сваком манастиру неким гостима најлепше звони. Из веселог звука тога трапезаријског звонца свако ти јасно изузима оно наше песничко: „само зови — ево нас!“

За тили час па се слегосмо нас сто-тинач људи у велику манастирску трапезарију, у којој се столови пружили на покој, дуж оба дувара и у зачељу. У овако свечаним приликама седа се за сто по старешинству. Овако одабрани гости знадоше и сами да заузму своја места, без да се казало где ваља ко да седне.

Седох у средину велике софре, према једном милом другу своме из детињства, а на домак младим богословцима, који седоше софри у заставу.

Мило ми беше погледати свечаној софри овој у прочеље. Ту сеђаше до Његове Светости патријарха Георгија лево Нестор српских књижевника Антоније Хацић, заслужни председник „Матице Српске“, с десна пак преосвештени епископ Мигрофан. Два стара друга седе један спрам другог: Др. Ника Максимовић потпретседник Саборскога Одбора, најстарији и најистрајнији борац за српску народно-црквену аутономију и Др. Лаза Костић, најстарији и највећи српски драмски песник међу данас живима српским песницима.

Уста свети патријарх Георгије да се са званицама и намерним гостима помоли Богу, да благослови „јастике и питије“. што ће се данас обилно изнети на ову свечану трпезу. Из јасних грла младих богословаца захори се онај дивни „Оченаш“ по народноме напеву а иза њега заромори звучни глас, до мало час манастирскога ђакона а сада већ најмлађега јеромонаха, Никодима, који читаше молитву пре ручка, уз коју надовеза свети патријарх Свој архијерејски благослов.

И настаде тутањ ђака, служитеља и

подворника око свечане трапезе и отпоче ред оних красних јела, која су сласт за многу „благоутробије“, о којима сам и сам често пута сањао, док сам био још „карловачки благодјејанац“ — а данас их додирујем само из гостинске учтивости.

Што ручак бијаше све то маснији, то је био све то нестрпљивији онај калуђер, што стојаше намештен трапезарији крај великих врата, да, кад отпочну свечане здравице, махне белом марамом звонарима да звоне „во всја тјашкаја“ и тобцијама, да пале своје прангије у врх манастирска врта.

Изнесоше печеницу на сто. И диже се свети патријарх Георгије, да напије прву и најсвечанију здравицу ономе, који својим владарским сјајем светли овој великој и моћној држави својој, свим верним народима својим као звезда преодница.

Устасто сви на ноге и у великој трапезарији наста нема тишина. Свако то чисто неданимице ослушкиваше на речи свога светог патријарха.

— Богољубазни моји! — отпоче Његова Светост, тихим свечаним гласом. — Осветилисмо, Божјом помоћи ево овај дивни храм, отворили смо двери вернима, да се Богу моле за здравље и душевно спасење своје.

У радости нашој са овога обновљенога и освећенога храма, дозволите, богољубазни моји, да подигнем ову прву чашу у славу Божју, у част чудотворца светога оца Николаја, у спомен благочастивих основатеља ове свете обители — а за здравље Његова Величанства, премилостивога императора и апостолског краља нашега Франц Јосифа I-ог (Громко: Живео!), који једнаком очинском љубави љуби све своје верне поданике. (Живео!)

Његово Величанство је врховни заштитник и ових светих обитељи, Њему имамо да захвалимо, што су оне до данас сачуване. Наш премилостиви краљ је у души својој побожан, те поштује и наше светиње, брани их и штити од сваког злог умишљаја и несмисленог нападаја.

Под окриљем Његове превршње владарске милости сви су наши манастири, са врло малим изузетком, обновљени и укра-

шени и ја се надам, богољубазни моји, да ће наш народ у ове свете куће гледати од јако оним истим очима и оним истим побожним чувством, са којима су у њих гледали благочастиви њихови основатељи, да ће се неосновано непријатељство према нашем монашком свештенству у нас свим изгубити.

Дижем ову прву чашу у повољно здравље Његова Величанства, нашега премилостивога господара и владара, добратора и оца нашега — коме је српски народ непоколебивом верношћу вазда одао и за чије ће се здравље, благоденствије, враги же побједу и одољеније српска православна црква и њезини смирени служитељи вазда топло Богу молити и у овом обновљеном храму Гргетешком.

Живео цар и краљ наш, Његово Величанство Франц Јосиф. I! На многаја и премногаја љета!

На ову дивну, свим жаром убеђења изречену здравицу Његове Светости љубљенога патријарха нашега Георгија, одазвасмо се свиколици бурним усклицима: „живео краљ!“ Манастирска звона забрујаше умилно, прангије грунуше громовитим пуцњем, али замало па све то надвиси дивни сонорни глас епископскога ђакона *Никанора*, који отпочне оно тржаствено многаја љета по напеву краљеве химне тако дивно, да нам је растела коса од милине. —

Кад су се стишали бурни усклици, који су по свршетку многољетства још једном одјекнули по трпезарији, устао је гостољубиви домаћин те је топло изреченом здравицом захвалницом благодарно врховној црквеној поглавици својој на свему, што је Његова Светост за свога патријарховања учинила светим кућама Фрушкогорскама, а наике манастиру Гргетегу.

Архимандрит Иларион рече у овој првој свечаној здравици својој од прилике ово:

— Ваша Светости! Братије моја у Христу љубазна! Поштована господо, мили гости наши! Благословом Ваше Светости отпочесмо године 1898. обнову светога храма О. Николаја и обитељи наше Гргетешке. И ево доживесмо, милом Богу хвала, да се тај велики посао доврши и

да Светост Ваша обновљени храм наш данас освети, да се у томе обновљеном храму принесе *прва* бескрвна жртва и молитве за премилостивога краља, за прејасни владалачки дом, за Вашу Светост и свако епископство православних, за христољубиво војинство, за ктиторе и приложнике наше и за све православне Хришћане. Овим освећењем омогућено је нама, скромноме братству ове свете обитељи, да се од јако молимо за све оне које мало час поменух, да се молимо најтоплије и за осветитеља храма нашега — Вашу Светост.

Знајући и видећи Вашу Светост у средини нашој, не могу ни ја а ни братство ове обитељи да угушимо у срцима својим чувства радости и благодарности која осећамо, но морамо ево да искажемо пред овим светлим збором гласно и јасно: колико смо радосни и колико смо благодарни Светости Вашој, што сте нам обновљени храм нашег Св. О. Николаја данас осветили и обновљену кућу нашу благословили.

Но Ваша Светост није само овај сретно обновљени храм осветила и довршени посао наш благословила. Ваша Светост је мене и братство моје и подстакла, да храм наш обновимо, да обитељ своју оправимо.

Господо моја! Његова Светост преузвишени господин патријарх наш Георгије је први иницијатор обнове св. храма и манастира Гргетега. Ово је обнова у низу обнова наших Фрушкогорских манастира најмања, али не ће бити последња. За ово 11 година, од како Његова Светост управља митрополијом српском, обновљени су готово сви Фрушкогорски манастири и то ревним настојавањем и подстреком Његове Светости, те су данас и спољашњим обликом својим достојни свога светога позива.

Ено вам погледајте, на прилику, како је красан манастир Шишатовач, који је чувен и славан са свога Лукијана Мушицкога, у којем је тај заслужни архијереј српски толико за своју цркву и народ трудио се и толико патио се. Ено вам манастира Беочина, како му је црква и кућа украшена! Пођите од Кувевина, па Бешепова, Врдвика, Хопова до Круше-

дола редом — све се то данас у чистоти и лепоти својој обновљено блиста а све је то било до скоро још старо и овештало. Па ено вам чак и сиромашне свете обитељи суседне нам Велике Ремете — како је лепо и красно и она обновљена! То није извео игуман ни архимандрит, него је то извео ено онај прост јеромонах Серафим (Живео!) Но тешко би то он учинио, тешко би то учинили и ми овде у овој светој кући, да нам није наш свети патријарх рекао: да треба да то учинимо! Рекао нам је то благо, очински, а нама је то била заповест; јер када старији што зажели и рече — у млађега поговора нема.

Иницијативом и настојавањем Његове Светости обновљени су готово сви Фрушкогорски манастири. *Његова Светост није произишла из нашега монашкога свештенства, али је делом показала, да је већи пријатељ манастира наших него икоји претходник Му!* (Одушевљено: Живео!)

У име своје и све своје братије, у име свију Фрушкогорских калуђера, благодарим Вашој Светости најтоплије на свему што сте нашим светим кућима досада учинили. Вас пак свеколике учеснике ове наше скромне трпезе, молим: да скочите на ноге и да с нама заједно узвикнете: Живела Његова Светост, преузвишени господин српски патријарх Георгије! Живео! Исполаети деспота! —

Сви учесници свечане трпезе дигоше се у мах као један човек и дижући у вис витке чашице, пуне бисернога шампањца, одазваше се одушевљено овој дивној здравици захвалници и кликнуше громовито: *Живео српски патријарх Георгије! Живео! Живео!*

Из јасних грла појачкога лика младих богословаца изви се величанствена химна српскоме патријарху *Георгију*:

*„Исполаети деспота!
И још много рођендана
Дочекао, доживео,
Главо наша крунисана!*

*Да сине светлости Твоја међ људма,
Да добра дела Твоја сви виде
Да верни Твоји прославе Бога
А врази Твоји да се постиде!*

Слава Твоја, слава наша,
 Срца су нам пуна миља,
 А жеље су: да нас дуго
 Наш Патријарх благосиља!

Господе сила; испуни жеље,
 Молитве наше послушај глас,
 Чувај нам, штити, срећна и здрава,
 Нашег пастира — услиши нас!

Живео нам, дуго много;
 Жеља срца то је силеш.
 Кличемо Ти и оеш:
 Исполасти десноша!“

И устаде свети патријарх Георгије са свога седала и даде нам, уз бурно клицање наше, свима свој патријарашки благослов.

(Свршиће се.)

ЛИСТАК.

Велешке из црквено-школског и просветног живота.

У Митрополији Карловачкој.

(Високопреосв. г. епископ Будимски Лукијан)

посетио манастир Грабовац, да се лично увери о стању његовом, а на утеху и радост православних Срба у Барањској и Толнској жупанији богослужио је високопреосвештени господин епископ на дан Св. Апостола Петра и Павла — као на дан храмовне славе манастирске — св. литургију у истом манастиру.

(Избор учитеља). Као што нам се јавља, на Ивањ-дан обављен је избор учитеља у Шандору. Изабран је *Радивој Коларовић* учитељ из Бајше.

(Срп. Виша Девојачка Школа у Новом Саду.)

По извештају за прошлу школску годину било је у ову школу уписано свега 157 ученица а до конца године остало их је 149. По оспособљењу имају да пређу у старији разред 129, да поправе оцене 9, а да понове разред 2. Од уписаних било је Српкиња православне вере 149. Рускиња грчко-катол. вере 2., римокат. вере Немица 1, Хрватица 4, и Чешкиња 1. По рођењу из места 33, из уже Угарске 50 из Троједнице 69, Босне и Херцеговине, Србије и Турске 4.

(Српска Виша Девојачка Школа у Панчеву.)

По извештају Српске Више Девојачке Школе у Панчеву било је у њојзи прошле школске године 1900/1 82 ученице, које су се уписале у школу, а 77 које су остале до конца школске године и испитане биле. Од испитаних оспособљено је за виши

разред 73, да поправе оцене 3, да понове разред 1 (!). По сталежу родитеља било је ученица кћери занатлијских 19, крчмарских 8, послужитељских 5, ратарских 18, свештеничких 2 (!), трговачких 18, учитељских 2 (!), чиновничких 10. По становању родитеља било их је из Панчева 51, уз уже Угарске 25, из Троједнице 3, из страних земаља 3.

(Књижевни Одбор Матице Српске) имао је у четвртак 21. Јуна (4. Јула) своју редовну седницу под председништвом А. Хаџића, председника друштвеног. — Узима се на знање извештај председников, да је депешом поздравно јубилеј почасног члана Матичиног М. Ђ. Милићевића. — Кнез бугарско министарство просвете пристаје на размени издања и шаље своја од прошле године. — За другог оцењивача на дела, која стигну на расписану награду одређен је члан Сава Петровић, пошто је г. Свет. Савковић изјавио, да се не може примити. — На позив Управног Одбора решава се, да се приходи фондова Атан. Герезког и Новака Голупског употребе на књижевне награде и на издавање дела Матичиних. — У случају, да г. др. Никола Андрић пошаље понуђену расправу о Павлу Соларићу, издаће се та чл. дру Јов. Радоњићу. — Свршетак расправе дра Лазе Костића о Змају Јовану Јовановићу издаје се чл. Рад. Врховцу. — Као трећа „Књига Матице Српске“ штампаће се путописна црта Чедо Мијатовића „Цариградске импресије.“ — У „Књиге за народ“ примљени су рукописи „Св. Апостол Павле“ од чл. Милутина Јакшића и „Занати и занатлије“ од Љубомира Лотића. — Прима се за Летопис приповетка Бориса Станковића „Јовча.“ — На расписану награду стиглоше ова позоришна дела: „Шеста заповест“ и „На распећу.“ — Издају се на оцену: „Моје искрице“ песме Јова Калика, приповетка „Ускок“ од непозн. писца, „Карадаглија“ снев Рад. Тунгуна. — Не примају се: превод Пушкинове „Русалке“ и „Народне женске песме,“ збирка М. Обрадовића. — Узима се на знање извештај секретарев о питомцима. — Расписале се стечајеви на нека питомачка места. — Уређивање Календара Матице Српске поверава се чл. Тих. Остојићу.

(Управни Одбор Матице Српске) држао је 23. Јуна (6. јула) о. г. своју редовну седницу под председништвом А. Хаџића, председника друштвеног. Од расправљених предмета, а било их је око седамдесет, спомињемо неке главније. Успомена умрлих чланова матичиних: Стевану Теодоровићу, адвокату у Сент-Андрији и Сими Милутиновићу, велепоседнику у Руми, указане се уобичајене почести

— Кр. угарско министарство просвете и црквених послова одобрило је у начелу десето односно петогодишње доплатке чиновницима матичним, али је позвало, да се плате чиновницима регулишу, па да се изради органична уредба о начину издавања и урачунавања тих доплатака, па да се после пошље министарству на одобрење. Само године проведене у служби матичиној могу се при томе урачунавати чиновницима матичним — Исто министарство одобрило је прорачуне Матице Српске за г. 1901. са неким малим изменама. — Изаслат је пододбор, који ће према наредби министарској регулисати плате чиновницима и израдити органичну уредбу о пето односно десетогодишњим доплатацима. — Према наредби министарској послат је подробен исказ о садашњим и пређашњим дужницима фонда Саве Текелије. — Председник подноси записник вођен приликом инвентарисања фонда Матице Српске и свију осталих фондова под управом матичном. Све је нађено у реду. — Председник подноси два записника о изненадном сконтровању касе матичине месеца јуна и јула о. г. с извештајем, да је све нађено у свом реду. — Према жељи књижевног одбора одлучено је, да се приходи од задужбине Новака Голубског и жене му Сосе употребити на књижевне награде и издавање матичних књига и фискал друштвени др. Илија Вучетић позвао, да састави основно писмо за ту задужбину. — По жељи књижевног одбора одлучено је, да се основно писмо задужбине Атанасије Гереског тако преприча, да се приходи од тога фонда могу употребити и на награде књижевне. Досад је приход те задужбине одређен био на потпомагање сиромашних књижевника. — Од књиговодства зготовљени годишњи исказ о досад потрошеном новцу на књижевне цели, издаје се мешовитом одбору састављеном од чланова управног и књижевног одбора. — „Зорн“ у Бечу и „Збору друховне младежи“ у Загребу поклоњена су нека издања матичина. — Узет је на знање извештај економског пододбора о о извршеним оправкама на зградама на земљи, која припада задужбини Симе Ђорђевића. — Одобрен је, односно продужен је на годину дана уговор са закупником земље Новака Голубског. Одређена је лиценција ради издавања дућана у кући матичиној. — Узет је на знање исказ благајнице о стању готовине и улога — Одобрени су од економског одбора поднесени прорачуни о оправкама на кући матичиној. — Одређени су чланови, који ће прегледати рачуне Матице Српске и осталих фондова под управом њезином за г. 1900. — Издато је

нешто мало зајмова. — У погледу наплате неких легата остављених Матици дата су пужна упутства фискалу друштвеном.

У Србији

(Поклон краљу и краљици). Њ. Св. Јерусалимски патријарх *Дамјан* послао је Њ. В. Краљу Александру и Краљици Драги на дар скупочену, у седефу уметнички израђену у рељефу икону у византијском стилу, која представља Рождество Христово. Испод иконе је написан на грчком језику, који садржи посвету дародавца.

(Вајарска изложба у Београду). Признати српски уметник Ђока Јовановић изложио је неколико својих радова у башти хотела „Српске Круне“ на Калимегдану. Изложбу ову сачињавају следећи модели из гипса. Милош Велики (модел за споменик у Пожаревцу и биста модела Неготинског); Гуслар (модел за Косовски Споменик); Два барелефа са Косовског Споменика: причест војске и Милош убија Мурата; Краљевина Србија — за Косовски Споменик — биста; бисте: Бранка Радичевића, и др. Јов. Суботића; рељефи Вука Караџића, Ђуре Даничића и Стојана Новаковића.

У Старој Србији.

(Српске школе у Старој Србији и Македонији). У Старој Србији и Македонији има укупно 157 српских школа, међу овима 3 полугимназије једна виша девојачка школа и једна богословија. У овим школама обучавају се 5995 ученика и 836 ученица, а има 199 учитеља и 39 учитељица. Највећи број српских школа налази се у косовском вилаету у то: у скопљанској кази 17, у кумановској 13, гостиварској 10, призренској 10, прешевској 9, беранској 9, приштинској 8, гиљанској 8, нововарошкој 5 и у пријенољској кази 5 школа. Прве српске школске књиге, које је порта дозволила за српске школе, штампане су 1889 год. у Цариграду. 1892 год. отворена је и тамо једна српска школа која се сад претвара у гимназију а исте године отворене су српске школе и у Скопљу и Солуну, које су се доције претвориле у лицеје.

У Русији.

(Руски цар — руској штампи). У Русији је постојао пропис по ком је министарство унутарњих послова давало тако зване „опомене“ руским новинама, које би се својим писањем огрешиле. После треће опомене имао би дотични лист престати излазити. Притисак ових „опомена“ осећала је цела руска штампа. Господар и цар Русије силом снагом своје заповести дигао је тај притисак са ру

ског новинарства, одредив, да се укину те „опомене.“ Руска штампа је једнодушно а веома симпатично и радосно поздравила ову царску наредбу. —

Разне белешке.

(Прелаз Унијата у Православље.) Као што јављају, Румуни Унијати у селу Сачалу, у Мармарошкој жупанији, пријавили су већ пре неколико месеци румунском православној митрополиту у В. Сибину, да се желе вратити у Православље. Високопреосв. г. митрополит послао им је у ту цел свештеника, и од то доба прешло је скоро цело то село у Православље, а почињу прелазити у Православље и унијати из околних села.

(Буна перзијског свештенства против шаха. Перзијски шах, као што енглески листови јављају, силно је против себе подигао перзијско свештенство. Муле агитују против њега најоштријим начином, те у Техерану недавно се збила и доста опасна демонстрација. На главном базару мула је држао говор против шаха, који за време боравка свога у „Франкистану“ (Европи), изгубио је свако уважање Исламу и благочашћу, које карактерише сваког правоверног. У том су свакако криви саветници шахови, који се свакојако старају да га одврате од праве вере. Електрисана тим речима гомила слушалаца појурила је к арсеналу, да отуд узме оружје и побједе све рђаве саветнике шахове. Једва је пошло чети војника за руком да савлада побеснелу фанатизовану гомилу народа и убије мулу — подстрекатеља. Истрага је касније показала да у организацији тога устанка учествоваху и многи придворни. Сви окривљени позатворани су, а имање им конфисковано. Прави пак узрок незадовољства перзијског свештенства је у том, што се шах спрема да лиши свештенство огромних богатстава, којим они владају. Богатство мусулманских конгрегација врло је велико, и благодарећи томе они држе народ тако рећи у ропству. У неком одношају ова борба шаха са мулама због имања, сећа нас на оно, што се баш сада догађа у Француској, где духовне конгрегације исто тако не желе се одрећи својих материјалних преимућстава, власти и богатства. — Веле, да је шах ипак намеран испунити планове својих рефорама. Он је тако задовољан својим последњим путовањем по Европи, да чак и књигу о томе ише.

(У манастиру Траписта.) Међу дивним цветним њивама департамента Орни (у Француској) стоји осамљено невесело здање. По спољашњем изгледу с многобројним прозорима на фасади рекао би човек е овде кини силан фабрички рад. Али висока зво-

нара над зградом казује, да становници тога дома имају сасвим другу бригу, но што је отимање за земаљским благом. Около у равници царује дубока тишина. Њу прекида само потмуло мучање крава што по њој мирно пасу, те меланхолички звук далеких звона. То је царство траписта, осамљена зграда -- њихов је манастир.

Ред траписта установљен је давно. У дванаестом столећу неки Арман Жан-ле — Бутиј де-Рансе, до шездесетих година проводећи превесело живот као Паришки жуир, ступи за тим у постојећи тада ред цистерцитски, а после неког времена узе са собом 60 цистерцита, који се одликоваху најстрожијим животом, и основа абатство La Trappe — па отуда и назив траписте.

На три правила оснива се сва зграда тога реда: опћи живот, опћи рад и обет вечнога ћутања.

Сурово проводи живот траписта. Од 2 сата у јутру почиње радени дани. У то доба звони потмуло звоно. Браћа се дижу с постеље и тихо се журе у својим циметастим и белим расама са капуцином — у капелу. Ту се моле без речи, а за тим сваки монах иде на поверени му посао. Траписте су врло вредни раденици. Потпуно изолирани од целога света, они све што год им је нужно за живот израђују сами.

Нико од монаха нема одређеног посла. Рад за монахе реда тог није само средство за опстанак, већ и средство дисциплине, вечно вежбање у тешкој вештини самоодречења.

Траписта не бира послове, већ мора бити спреман на сваки. Абат заповеда, а монах ћутке извршује. Монах је данас копирао дивну књигу, а сутра га можеш наћи на млину, где меље зрно. Ујутру је читао свете оце, а у вече ради по врту или иде у шуму по дрва.

Јело се даје само у опћој трпезарији. Сваки монах ту седа за свој властити столић. Комад хлеба, мало јабучног вина, чорба и воће — то је све јело траписта. Само болнима даје се по мало меса.

У 7 сати у вече свршава се радени дан.

Дугим редовима полазе монаси у опћу спаваоницу. Соба је велика и пуста. Ни једних врата нема, осим улазних. Тврди кревет, јастук набијен сламом и груби покривачи... На њима се одмара траписта. За спавање одређено је 7 сати. Ни ноћу монах не сме скинути свога одела. У два сата ноћу поново гуди потмуло звоно. Траписта устаје исто тако тихо и ћутљиво, — отпочиње опет нови тешки дан.

На тај начин, Траписта никад није сам, а ипак

је свагда осамљен. Он ни с ким не може делити мисли, језик му је свезан, и вечно ћутање печатом му ско-
 вало уста. Како мора да је тешко то ћутање ве-
 чито, и с каквом муком подносе га ти људи! Та
 монаси су свагда заједно — на молитви, на раду
 у радницима, у пољу, у шуми. У великим гру-
 пама извршују они наручени посао. По свршетку
 јутарње молитве неми монаси излазе из манастира
 и шајају се посла. Бок о бок, руку о руку раде,
 е дана у дан, зими и лети, при тихом лепом дану
 или грозној бури, — при киши или јасном сунчаном
 сјају. Живе они заједно од јутра до мрака. Као
 браћа раде они на олћем послу, одушевљени једном
 истом мишљу, дишу једним истим ваздухом, живе у
 једној соби, једнаке им радости и муке, и ипак ни
 један не зна другог, не зна његових мисли, осећаја.

Унутрашњи живот сваког појединог монаха тајна
 је за остале. Ко зна, шта је довело свакога од тих
 монаха шта га је присилило да бежи из света у
 ово тихо пристаниште, камо недосижу бурни вали
 живота, а ћуте све буре? Ко зна, откуда су дошли
 и зашто граже овде мира, вечнога мира?

Реч никада не отме се са уста траписте. Ма
 како да та унутрашњост вуче, да искаже своју ра-
 дост или тугу, траписти је ћутати. Дивота природе,
 чудеса неба и земље усхите силно душу његову —
 но траписта не може, јер не сме, излити тога ус-
 њења. Туга и мука раскида му срце — али из-
 лаза им нема.

Само пред абатом и приором шаршава се обет
 ћутања. Ако траписта хоће да се разговори с другим
 монахом, мора молити дозволу у абата. Не дозвола
 за то тако се ретко даје, да ју сада више и не
 ишту.

И у животу и у смрти једно је исто. И у гробу
 траписта остаје у истом оделу, кога није скидао
 целог живота. Наступа смртни час брата, пале сламу,
 и на њен пенео полажу умирућег, — таква је
 смртна постеља траписте. Монах види крај пред
 очима и умире у ћутању, као што је и живио. Сва
 се браћа скупљају око њега. — и сви ћуте и ћутке
 се моле. — Прођоше тешки часи агоније. Над
 мртвим исто тако ћутке моле се, а за тим га спу-
 штају у земљу без гроба, с откривеним лицем и у
 оном оделу, које беше на њему за живота. Само
 малици бели крстићи означају место упокојења ћут-
 љивих инока.

У истини, још за живота смрт је за њих изгу-
 била сав свој ужас. Само што су преступили праг
 ћутљивог манастира они су већ у гробу, а живот
 с његовим дражима и радостима — далеко је да-
 леко. За живот они су умрли много много раније
 од последњег уздаха, онда већ, кад је последња
 реч слетела с њихових усана. („Вјатс. губер. вѣ-
 дом.“)
 Рад. Гр.

Читаоцима „Зборника“.

Прелиставајући „рјечник“ у „Зборнику“,
 који је скоро угледао свијета, најбох на рјеч
гонзати, којој из непажње нијесам одредио
 тачнога значења. *Гонзати* значиће исто што
 и *гонезнџти* или *гонзнџти* т. ј. *liberari*,
servari ослободити се н. пр. *зловы дѣвола*, *ѡ*
плѣкнѣнѣа. Од *гонезнџти* има и вербалних
 супстантив *гонезнџтиѣ effugium*. Глагол *гон-*
зати мијења се по V. 1. т. ј. има презенат
гонзѡю. Молим претплатнике и читаоце „Збор-
 ника“ да у „рјечнику“ исправе значење гла-
 гола *гонзати* и ово прибељеже.

Карловци.

Јов. Живановић.

Нове књиге.

Порекло Сибѣњанин Јанка. Из Београдског
 „Кола“ одштампана историјска расправа *Ила-*
риона Руварца. Београд Штампарија Петра
 Ђурђића. 1901. Стр. 12. По овој расправи: *не*
може се нигиће се икад моћи доказати, да је
Сибѣњанин Јанко по пореклу био Србин. Писац
 расправе слаже се са оним историчарима, који
 кажу, да је Сибѣњанин Јанко био пореклом *Влаж.*

Књижевни радови изабранога скопљанског ми-
трополита Архимандрита Фирмилијана. *Књига*
осма. Догматичко-морални део. Ср. Карловци,
 српска манастирска штампарија 1901. Стр. 270.
 Цена 2 динара, 2 круне или 10 гроша. — Ово
 је низ чланака које је писац написао и говора
 које је у разним приликама држао. Сваки је за
 себе правилно заокружена целина, а сви скупа
 су у такој свези да чине целину вишега реда,
 којој приличи истакнути назив. У књизи се овој,
 писцу својственим лаким стилем и разумљивим
 начином, говори: О бићу Бога, О вери у Бога,
 О души и њеној бесмртности, О вери и молитви,
 О откривењу, О створењу света, О теоријама о
 васиони, О пореклу и јединству човеџега рода,
 О кривоклетству и О хришћанском моралу. Књига
 се да читати са насладом и од оних који до
 сад нису били посвећени у питања и теме које
 се у њој расправљају; а и спољашњи јој је
 облик за похвалу, стога се и препоручује.

Бр. Е. К. 213. ex 1901.

Позив.

Овим се позива јереј Светозар Нехрони, ад-
 министратор парохије у Кленовцу, протопрезви-
 терата вилићкога, који је *самовољно* своју па-
 рохију оставио и некуд непознато отишао, да
 се у року од 3 дана, по публикавању овога
 позива у „Срп. Сиону“, у своју парохију по-
 врати, иначе ће се против њега дисциплинарно
 поступати.

Из сједнице Епарх. Конвисторије, држане
 У Плашком, 21 јунија 1901.

Михаилъ

СРПСКА МАНАСТИРСКА ШТАМПАРИЈА јавља, да се довршује и да ће скорим изаћи у њеној наклади књига

АПОСТОЛИ ПРАЗНИЧНИ И НЕДЕЉНИ који се читају преко године. — Иста књига излази с благословом Његове Светости преузвишеног господина патријарха српског ГЕОРГИЈА, а приредио ју је познати наш зналац у том послу преч. госп. протојереј Василије Николајевић.

Пошто ће се, како у српским вероисповедним, тако и у комуналним школама, само иста књига смети употребљавати, односно само ће се из ње смети у будуће читати апостоли у цркви, те заинтересоване упозорuje на ту околност.

Цена ће се књизи одредити, кад буде готова.

Ср. Карловци, јула 1901.

С поштовањем
УПРАВА.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ. 78 1—1

У Текелијином будимпештанском стипендијском заводу упражњена су школ. год. 1901/2 три односно и више питомачких места, на која се овим стечај отвара.

Сваки питомац ужива слободан стан у заводу, лечење, огрев, послугу и осветљење за 7 зимских месеци и 600 круна, ако слуша науке на универзитету или политехници а 500 круна, ако је гимназиста VII. или VIII. разреда.

Од питомаца Текелијина завода траже се ова квалификација: а.) Да је сиромаш и да је савршено здрав; б.) Да се добро влада и да је врло добар успех у наукама показао; в.) Да је грађанин земаља круне св. Стевана, да је српске народности и православне вере; г.) Да је свршио барем VI. гимназијских разреда или да је свршен реалац или да слуша правне, медицинске и филозофске, или пак политехничке науке на свеучилиштима у Будимпешти. Првенство — при избору — при једнакој квалификацији имају слушаоци факултетских наука.

Потражитаљи на питомачка места дужни су да исажу ову квалификацију са кршеним писмом, сведоцбom о материјалном стању родитеља, али потврђеном ереском области; гимназисте и реалци сведоцбom о испиту зрелости, универзитетски слушаоци сведоцбom о испиту зрелости и сведоцбom односно колоквијама од последње две године.

Сваки питомац је прво условно изабран, док га заводски лекар не прегледа да ли је телом и душом савршено здрав.

Молбенице имају се послати до 2. (15) августа т. г. Надзорништву Текелијина завода у Будимпешту (VI. Zöldfa u. 25. sz).

Из седнице Надзорништва Текелијина Завода, држане 5. Јула 1901.

Др. Милан Мандић Др. Младен Мађаревић
перовођа председник

СТЕЧАЈ 69 1—3

Ради сталног попуњења расписује се стечај на учитељско место основне срп. прав. школе у Шиклушу (Барања.)

Плата је учитељева 600 круна, за пофторну школу 120 круна, за перовођество 80 круна, 3 хвата дрва, стан са 2 собе, кујна, комора, дрварница, таван и у порти комадић баште. Учитељу у дужност спада у цркви појати и децу у црквеном појању обучавати. Од великог укона 2 К. од малог 1 К. од парастоса 2 К. од венчања 1 К. Рок стечаја Преображење ког ће се дана избор обавити.

Из седнице м. шк. одбора у Шиклушу 6. јула (23. јуна) 1901. године.

Сава Канурић
перовођа.

Петар Весин
предс. школ. одбора.

ОГЛАС 77 1—1

На основу закључка одборског бр. 35/901. овим се од стране ове општине расписује дражба на мањак ради зидања две нове школе.

Процена је:

- а) зидарски посао са материјалом 10902 К. 04 п.
б) дрводељски „ „ „ 3758 К. 52 п.
в) столарски и браварски посао са материјалом 1610 К.
свега 16270 К. 56 п.

Подухватници су дужни поред полагања 10% пишманлука од извесне цене и офертне понуде поднети, па ако одбор не усвоји офертне понуде, одмах ће се и дражба одржати. Одбор себи задржава право одобрења дражбе и поверење рада.

Дражба ће се одржати 8. (21.) јула о. г. по подне у 3 часа.

Нацрти и прорачуни могу се сваки дан у школ. дворани разматрати.

У Карлову 27 Јуна 1901.

Мила Попов
перовођа.

Нова Попов
председник

ДРАЖБА НА МАЊАК 79 1—2

Српска Православна Цркв. Шк. Општина у Срп. Св. Мартону (Торонталска жуп.) одржаће 12. (25.) Јула тек. г. дражбу на мањак, на зидање једне своје шк. зграде, са две школе дворане.

Поближа извешћа код перовође.

Из ванредне седнице Цркв. Шк. Одбора држане 24. VI. (7. VII.) 1901. г. под бројем 7. ex 1901. г. —

У Срп. Св. Мартону 28. VI. (15. VII.) 1901 г.

Михаил Предић
као перовођа Цркв. Општ.

Ђока Вукојев
председник.

Ш. С. 209. през ех 1901.

72 1—3

СТЕЧАЈ.

WWW.UNILIB.RS

Ради попуњења упражњеног места редовног учитеља (учитељице) за маџарски језик и земљописа по околностима и за друге предмете у српској вишој девојачкој школи у Сомбору овим се расписује стечај.

Молбенице за ово место имају се најдаље до 25. јула (7. августа) 1901. године срп. прав. нар. школском Савету у Карловцима поднети.

Молитељи (молитељице) имају доказати, да су Срби (Српкиње) православне вере, да су оспособљени за грађанске школе односно да су бар испитани и оспособљени учитељи (учитељице), и да потпуно владају српским језиком. У случају, да дотични немају стручнога оспособљења за грађанске школе, дужни ће бити и ово после избора у року којим се буде одредио, себи набавити.

У дужност изабранога спадаће односне предмете у најмање 20 седмичних часова предавати.

Плата редовном учитељу је према §-у 7. уредбе о српским вишим девојачким школама од 1872. године, а спомоћном учитељу 1600 круна годишње без станарине и петогодишњег доплатка.

У Карловцима 25. јуна (8. јула) 1901. год.

Председништво

срп. прав. нар. школског савета.

Број 698. К. зап. 377. ех 1901.

76 1—3

СТЕЧАЈ

Исписује се на парохију у Бршљаници III. разреда.

Ваљано обложене молбенице имају се надлежним путем најдаље до 15. (28). августа 1901. потписаној Конзисторији поднети.

Из сједнице Епархијске Конзисторије
У Пакрацу 19. јуна (2. јула) 1901.

Мирон с. р.

епископ.

Бр. Е. К. 203. ех 1901.

74 1—3

СТЕЧАЈ

Расписује се овим стечај на парохију I. класе у Бјелопољу, протопрезвитерата Кореничког.

Рок компетовању траје до 18/31. јулија 1901.
Из сједнице Епарх. Конзисторије горњо-карловачке, држане,
у Пашком, 21. јунија 1901.

Михаилъ

СТЕЧАЈ

75 1—3

На једно стипендијско мјесто из закладе блаженоупокојеног епископа Пакрачкога Никанора Грујића од 300 К. односно 500 К. годишње.

Стипендију ту могу получити само сирочад свештеника православне српске епархије Пакрачке т. ј. дјеца без оца, с предношћу оне без оца и матере, сиромашнога стања, бар доброга успјеха у наукама и врло доброга владања. Питомци ове стипендије могу бити богослови, који имају предност, на препаранди и гимназисте а изнимно и свеучилишни слушаоци; мању стипендију уживају препаранди и гимназисте а већу богослови и факултетлије.

Прописно обележене молбенице имају се потписаној конзисторији најдаље до 18. (31.) августа 1901. поднети.

Из сједнице Епархијске Конзисторије

У Пакрацу 19. јуна (5. јула) 1901.

Мирон. с. р.

епископ.

Ш. С. 131. през. ех 1910.

71 1—3

СТЕЧАЈ

Ради попуњења упражњеног места редовног учитеља (учитељице) за српски и немачки језик и земљопис у српској вишој девојачкој школи у Панчеву овим се расписује стечај.

Молбенице за ово место имају се најдаље до 25. јула (7. августа) 1901. године срп. прав. нар. школ. савету у Карловцима поднети.

Молитељи (молитељице) имају доказати, да су Срби (Српкиње) православне вере, да су оспособљени за грађанске школе односно да су бар испитани и оспособљени учитељи (учитељице) и да потпуно владају српским језиком. У случају, да дотични немају стручнога оспособљења за грађанске школе, дужни ће бити и ово после избора у року којим се буде одредио, себи набавити.

У дужност изабранога спадаће односне предмете у најмање 20 седмичних часова предавати.

Плата редовном учитељу је према §-у 7. уредбе о српским вишим девојачким школама од 1872. године, а спомоћном учитељу 1600 К. годишње без станарине и петогодишњег доплатка.

У Карловцима 25. јуна (8. јула) 1901. год.

Председништво

срп. прав. нар. школског савета.

Ш. С. 211 през. ех 1901.

68 1—3

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења једног упражњеног питомачкога места у стип. *заклади Василија Теофановића*, основаној пок. Александром Теофановићем из Будимпеште за ученике и ученице срп. учитељске (учитељичке) школе сомборске. —

Стипендија износи 50 круна месечно или 500 круна на школску годину.

Стеченици (стеченице) без обзира на место рођења морају исправно доказати, да су Срби, (Срикиње) православне вере, да су сиромашнога стања, да су здрави и крављим богињама накаламљени. —

Првенство имају они сродници тестаторови, који исправно докажу, да су у првој линији потомци деде тестаторова Данила Теофановића из Крњаје, било у мушкој било у женској мулози. Ако се два сродника пријаве првенство има ближи. Ако се пак више сродника пријаве који су у истом степену род с тестаторовом децом, то ће се приход од главнице на исте поделити, без обзира хоће ли тиме поједина стипендија изнети 500 круна годишње. Само ако рођаци не би цео приход исцрпили или их у опће не би било, имаће права на стипендију и други кандидати. —

Молбеницу ваља упутити и поднети срп. прав. народном Школском Савету најдаље до 18. (31.) јула 1901., а привити треба уз исту осим горњих исправа о народности и вери, имовном и здравственом стању, евентуално сродству још и школске сведоџбе од последње школске године с тим, да у молбеници има казати, камо да се достави овопредметна одлука Школскога Савета са односним списима.

У Карловцима 26. јуна (9. јула) 1901. год.

Председништво

срп. прав. нар. школског савета.

Бр. 179/901

1—3 70

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај на место учитеља гимнастике на овдашњој срп. вел. гимназији.

Редовна плата учитеља гимнастике је 1200 К и 400 К станарина.

Молитељи имају поднети своје молбенице са потребним исправама о способности за то место потписаној управи до 6. (19.) августа 1901.

У Новом Саду 1. јулија 1901.

Управа срп. вел. гимназије.

Ш. С. 200 през. ех 1901.

73 1—3

СТЕЧАЈ

Ради попуњења двају упражњених места редовних професора у срп. учитељичкој школи горњо-карловачкој овим се расписује стечај.

Један од професора имаће дужност да предаје: математику и природне науке а по околностима и друге сродне предмете са обвезом предавања од најмање 20 седмичних часова.

Други професор имаће дужност да предаје: немачки језик, земљопис и повесницу а по околностима и друге сродне предмете са обвезом предавања од најмање 20 седмичних часова.

Са сваким од горњих места је, ако се изабрани за горње струке потпуно оспособљени гимназијски или препарандијски професор, скопчана годишња плата од 2000 круна и 10% плате у име станарине, после сваки пет година успешне професорске службе годишња повишица од 200 круна а после 30 година службовања мировина у износу постигнуте плате. Ако је постављени без прописане потпуне квалификације има ће плату од 1600 круна годишњих.

На ова места могу компетовати само они Срби православне вере, који су стекли оспособљење за предавање односних горепомнутих наука у којем свеучилишту или у којем вишем педагогијском заводу или те науке у тим заводима слушали; али првенство имају оспособљени за горње струке гимназијски или препарандијски професори — За случај ако таквих компетената не би било, има ће дотични постављени за годину дана положити испит за професорско оспособљење. —

Оспособљени професори ће се у смислу школске уредбе од 1872. сматрати за две године дана службовања као привремено постављени, а супленти се у опште постављају у привременом својству. —

Молбенице своје, којима се имају приложити: крени лист, сведочанство о професорском оспособљењу односно о свршеним наукама, сведоџба о досадањем службовању и најпосле сведоџа о религиозно-моралном и политичком поведењу — ваља да компетенти поднети срп. прав. нар. Школском Савету у Карловцима најдаље до 25. ула (7. авг.) 1901. године.

У Карловцима 25. јуна (8. јула) 1901.

Председништво

срп. прав. нар. школског савета.

С. О. 3549./647. ex 1901.

64 2—3

О Г Л А С.

Потписани као врховни управитељ стипендијске закладе пок. Јована и Марије Трандафила, становника негда новосадских, овим обзнањује, да ће се земља те закладе, и то у новосадском подручју лежећа салашка земља у пољани тако званој „Мртваљошу“ парц. бр. $\frac{5596-5597}{b}$ на сентомашком друму у једном комаду у површини од $121 \frac{1708}{2500}$ новосадских ланаца или $190 \frac{208}{1600}$ катастр. јутара, — и салашка земља у пољанама такозваним „Беле Њиве“ и „Ривица“ парц. бр. 4781—4783. бр. 4916—4917. и бр. 4962. са обадве стране старо-кереког друма у једном комаду у површини од $137 \frac{52}{2500}$ новосадских ланаца или $214 \frac{152}{1600}$ катастер јутара заједно са господарским здањима, и то свака за себе дана 8. (21) јула 1901. у 3 сата по подне у писарници срп. прав. конзисторије (епископски двор) у Новом Саду путем усмене дражбе под закуп издати и то на време од 1. октобра 1901. до 30. септембра 1907.

Услови закупа и ситуациони план земље могу се у поменутој писарници епархиј. конзисторије увидити.

Ко у дражби учествовати жели, дужан је пре почетка дражбе 700 круна у име жаобине у руке изасланика потписаног закладног управитеља положити.

У Карловцима 14. (27) јуна 1901.

Георгије
Патријарх.

Бр. К. 371. ex 1901.

67 2—3

С Т Е Ч А Ј

Овим се отвара стечај ради сталног попуњавања једног свештеничког места у Батањи с дотацијом IV. разреда. — Рок стечају истиче 5. (18). августа 1901. године.

Из седнице епарх. конзисторије држане у Темишвару 12. (25). Јуна 1901. године.

Никанор
Епископ.

Н А Т Ј Е Ч А Ј 52 3—3

Српска православна црквено-школска општина у Винковцима, треба за своју српску, аутономну четвороразредну, мешовиту школу, ваљана и вредна учитеља.

Плаћа је учитељу 1000 круна, на годину, стан у нарави и 12 куб. метара горива дрвета.

У дужност учитељу спада осим подучавања у школским предметима по пропису школског закона, појање у цркви, подучавање деце у црквеном певању, и обављање других црквених функција уз пароха; ово задње уз уобичајену награду.

За хоровођу оспособљени имају првенство, при једнакој квалификацији.

Молбенице ваља управити на српску црквено-школску опшину у Винковцима до 27. јула по новом календару.

У Винковцима, 15. јуна п. н. 1901.

Председник:
Др. Ђ. Милашиновић.

С Т Е Ч А Ј 66 2—3

на место вероисповедног учитеља и учитељице у црквено-школској општини у Српском Пардаљу (Торонтал).

Плаћа је учитељу: за редовну школу 800 круна, за пофторну школу 80 круна, за пероводство, ако га се прими, 24 К, за састављање црквених и школских рачуна, ако му се исто повери, за свако по 16 К, осим тога $2\frac{1}{2}$ ланца добре ораће земље, на коју сам све терете плаћа, уредан стан са пространим бантом, 2 хвата дрва за своју потребу, за паушал 10 круна, а примаће и законом прописане квинквенале.

Плаћа је учитељици: 600 круна, за паушал 10 круна, стан од једне собе и кујне и 6 метри дрва за своју потребу, а примаће и квинквенале.

Учитељу у дужност спада: предавање свију школских предмета по пропису школског закона у III., IV., V. и VI., мешовитом разреду, појање у цркви у десној певници, подучавање деце у црквеном појању и обављање других црквених функција уз пароха; то последње уз посебну награду.

Учитељици у дужност спада: предавање школских предмета у I и II мешовитом разреду подручавање све женске деце у ручном раду.

Компетовати могу само потпуно квалификовани. Лична ће се пријава мушких компетената у обзир узети.

Рок је стечају: Св. Преображење Господње, а молбе с прилозима треба упутити на школског управитеља.

Из седнице управног одбора држане у Српском Падаљу (Párdány) 17. Јуна 1901.

Поп-Драгутин Мојић Сергије Лукић
управитељ школски. председник.

СТЕЧАЈ 61 3—3

Србу Даринке Нинковићке, учитељице, упражњено је једно учитељско место у Мокрину, на које се овим стечај расписује.

Са овим је местом скончана редовна плата од 1200 круна, у име огрева 100 круна, за писаћи прибор 14 круна, и стан у натури.

Дужности учитељице прописане су Школском Уредбом.

Новоизабрана учитељица примиће оне разреде, које јој м. школски одбор доделио буде.

Рок стечају траје до 5. (18.) августа о. г. Из седнице м. школског одбора држане у Мокрину 30. маја (12. јунија) 1901. године.

Ник. Николајевић Григорије Стајић
перовођа. председник

СТЕЧАЈ 60 3—3

На упражњено учитељско место у Херцег-Суљошу (у Барања) расписује се стечај.

Плата је: — 600 К.

За повторну школу 80 К.

Огрев 4 хвата тврдих дрва.

12½ ланца а 1200□ земље, на коју општина еквивалент а учитељ порез плаћа.

Од венчанице 1 К.

Од великог укупа 1 К.

Од малог укупа 50 фил.

Стан и потребна здања као и врт подпуно Шк. Уредби од 1872. одговарајући има.

Ако за перовођу општинског изабран буде добиваће 24 К.

Учитељу у дужност спада, осим школских послова, све певческе дужности у цркви и ван ове; које су таксиране за плату, а које нису бесплатно обављати и школску децу у појању обучавати.

Рок стечаја траје шест недеља од првог уврштењу у „Српском Сиону“.

Компетовати могу, за учитељска звања у Угарској, оспособљена лица.

Молбенице се шаљу местном школском одбору.

Лична пријава узете се у обзир.

Из седнице м. ш. Одбора у Херцег-Суљошу (Н. Szöllös) 3. (16.) јуна 1901, држане.

Стеван Марковић
председник местног школ. одбора.

Ad бр. К. 329/253 ex 1901.

53 3—3

ЕДИКТ.

Услед бракоразводне молбе Софије Витасовић рођ. Николић из Лаћарка против несталог јој супруга Богдана Витасовића — позива се речени супруг Богдан, да у року од 6 месеци, — рачунајући од првог уврштења едикта овог у новинама, — овој конзисторији или сам лично предстане или место свога садањег пребивања пријави, јер у противном случају окончаће се без њега ова бракоразводна парница.

Из седнице архид. конзисторије, држане у Карловцима 3. (16.) маја 1901.

Архидијецезална Конзисторија

СТЕЧАЈ 62 3—3

На упражњено учитељско место у Гаду (Торонтал).

Плата је учитељу у готовом новцу 600 К. за повторну школу 4 ланца земље, 3 лан. ораће, 1 лан. сенокосе, на коју учитељ порез плаћа. За перовођство, еклагање шк. и цркв. рачуна 20 К, паушал 10 К, 2 хвата тврдих дрва и сламе за огрев колико потребује. Стан с 1 собом, кујном бантом од ½ ланца, и од укупа где буде позван 1 К. Учитељу спада у дужност у цркви десну певницу држати, а децу у цркв. појању обучавати. Плату прима учитељ увек у напред. Лична пријава узете се у обзир.

Рок стечаја Св. Илија.

Молбенице треба на шк. председника слати.

Из седнице мес. шк. одбора у Гаду (Торонтал) 9. јуна 1901. год.

Љубомир Малимарков
председник шк. одбора.

К 939/192 ex 1901.

51 3—3

СТЕЧАЈ

Расписује се стечај на место пароха у Ст. Паланци са платом I. разреда.

Рок је пријављивању 29. јули (11. августа) 1901. године.

Из седнице епарх. конзисторије бачке држане у Новом Саду 14. (27.) маја 1901.

Председништво.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље: на годину 10 круна. Из Србије прима претплату књижара В. Валожича у Београду. Поједини бројеви 20 филира.

Претплата, огласи, стечајеви и реклаamacије шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 12 филира од једног реда ситних слова. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.